

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

2019/2020 ուսումնական տարի

**«ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ»
ԱՌԱՐԿԱՅԻ**

Հ Ա Ր Ց Ա Շ Ա Ր

1. Կառավարչական որոշումների ընդունման գիտության զարգացումը և կապը այլ գիտությունների հետ:
2. Կառավարչական որոշման էությունը, առանձնահատկությունները:
3. Կառավարչական որոշումների դերը կառավարման համակարգում, որոշումները որպես կառավարման կապակցող գործընթաց:
4. Կառավարչական որոշումների սոցիալ-տնտեսական նշանակությունը:
5. Կառավարչական որոշումների դասակարգումը: Ծրագրավորված և չծրագրավորված որոշումներ:
6. Գիտական մեթոդների և մոտեցումների կիրառումը որոշումների մշակման ժամանակ:
7. Համակարգային, ֆունկցիոնալ և գործընթացային մոտեցումները որոշումների մշակման ժամանակ:
8. Դինամիկ, քանակական և իրավիճակային մոտեցումները որոշումների մշակման ժամանակ:
9. Որոշումների ընդունման մեթոդները (հրամայական, խորհրդակցական, քվեարկելու և կոնսենսուսի մեթոդ):
10. Որոշումների ընդունման քանակական մեթոդները:
11. Որոշումների ընդունման կոլեկտիվ քննարկման մեթոդները (Ուլեղային գրոհի, Դելֆիի, Երկփուլանի անկետավորման, Գործոնային վերլուծության, Բազմաչափ սանդղակավորման, 6 մտածող գլխարկների, Հետևանքների վերլուծության մեթոդները):
12. Որոշման մշակման փուլերը ըստ գործընթացների և ըստ կառավարման գործառույթների:
13. Որոշումների ընդունման մոդելները (Vroom-Yetton Decision Model; Kepner-Tregoe Matrix; OODA ցիկլ կամ Բոյդի հանգույց):
14. Որոշման ընդունման ինտուիտիվ եղանակը:
15. Որոշման ընդունման դատողությունների վրա հիմնված մեթոդը:
16. Ռացիոնալ կառավարչական որոշումների ընդունման գործընթացի փուլերը:
17. Հիմնախնդրի ախտորոշում և ձևակերպում:
18. Որոշումների ընդունման սահմանափակումների ու չափանիշների ձևակերպում:
19. Այլընտրանքների բացահայտում, գնահատում:
20. Այլընտրանքներից մեկի ընտրություն և իրագործում:

21. Մոդելավորումը՝ կառավարչական որոշումների ընդունման գործընթացում:
Մոդելների տեսակները:
22. Պաշարների կառավարման մոդելը:
23. Հերթերի սպասարկման մոդելը:
24. Խաղերի տեսության մոդելը:
25. Կառավարչական որոշումների ընդունման գործընթացի հիմնական մեթոդները՝ որոշման ծառ և վճարումների մատրիցա:
26. Հիերարխիկ վերլուծության (AHP) և ցանցային վերլուծության (ANP) մեթոդները:
27. Կանխատեսման մեթոդները, դերը որոշումների ընդունման գործընթացում:
28. Կանխատեսման արտարկման մեթոդը:
29. Կանխատեսման փորձագիտական գնահատման մեթոդները:
30. Կառավարչական որոշումների իրագործման կազմակերպումը:
31. Որոշումների իրագործման պլանավորման և կազմակերպման մեթոդները (պատասխանատվության բաշխման մատրիցա, ցանցային մոդելավորում, որոշումների իրագործման տեղեկատվական աղյուսակ, ազդեցություն և շահադրդում):
32. Կառավարչական որոշումների իրագործման վերահսկողությունը:
33. Կառավարչական որոշումների տնտեսական արդյունավետության գնահատումը:
34. Ղեկավարի դերը կառավարչական որոշումների ընդունման և իրագործման գործընթացում:
35. Ղեկավարի հիմնական դերերը (Ըստ Հ. Մինցբերգի) կառավարչական որոշումների ընդունման գործընթացում:
36. Ղեկավարի մասնագիտական և անձնային հատկանիշների ազդեցությունը կառավարչական որոշումների որակի վրա:
37. Կառավարչական որոշումների որակի վրա ազդող օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ գործոնները:
38. Մենեջերի մոդելը և դրա ազդեցությունը որոշումների ընդունման որակի վրա:
39. Կառավարչական որոշումների ընդունման ժամանակ առկա հնարավոր թակարդները (սխալները):
40. Ճանաչողական կողմնակալությունները (շեղումները) (Cognitive Biases) որոշումների ընդունման ժամանակ:
41. Ստեղծագործական մտածելակերպի կարևորությունը որոշումների ընդունման գործում:
42. Ժամանակի կառավարումը որոշումների ընդունման և իրագործման գործընթացում:
43. Էյզենհաուերի մատրիցայի կիրառումը ժամանակի կառավարման գործում:
44. Ժամանակի պլանավորումը և վերահսկումը կառավարչական որոշումների ընդունման և իրագործման գործընթացում:

45. Ռազմավարական որոշումներ, ռազմավարական և մարտավարական կառավարում և պլանավորում:
46. Ռազմավարական կառավարչական որոշումների մշակման, կանխատեսման և պլանավորման մեթոդաբանությունը:
47. Ռազմավարական որոշումների և ռազմավարական կառավարման էությունը և առանձնահատկությունները:
48. SWOT վերլուծության կիրառումը ռազմավարական որոշումների կայացման ժամանակ:
49. Կառավարման գործընթացի մոդելը:
50. Քաղաքական որոշումների էությունը, մշակումը:
51. Քաղաքական որոշումների ընդունման ու մշակման առանձնահատկությունը վարչական որոշումների ընդունման համեմատ:
52. Վարչական որոշումների էությունը և կապը քաղաքականի հետ:
53. Պետության կառավարչական որոշումների իրավական տարբերակները, ձևավորման առանձնահատկությունները:
54. Հակաճգնաժամային որոշումներ, դրանց առանձնահատկությունները:
55. Ղեկավարի աշխատանքի կարգը որոշումների մշակման և անձնակազմի կառավարման գործում:
56. Որոշումների ընդունումը անորոշության և ռիսկի պայմաններում:
57. Ռիսկի և անորոշության էությունը, տեսակները, արտաքին միջավայրի վերլուծությունը:
58. Կառավարչական ռիսկերը և ռիսկերի ապահովագրությունը, ազդեցությունը որոշումների ընդունման վրա:
59. Հոգեբանական գործոնները որոշման ընդունման և իրականացման գործընթացում:
60. Որոշումների կայացման առանձնահատկությունները բանակցություններում:
61. Բանակցությունների վարման հոգեբանական տեխնոլոգիաներ:
62. Համոզելու արվեստը և կարևորությունը բանակցություններ վարելիս:
63. Ղեկավարի խառնվածքի և բնավորության հոգեբանական ազդեցությունը որոշումների ընդունման վրա:

Կառավարման ամբիոնի վարիչ՝

Վ. Խաչատրյան

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

Հիմնական գրականություն

1. Թովմասյան Գ.Ռ., Թովմասյան Ռ.Ա., Մենեջմենթի հիմունքներ, Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2014.- 120 էջ
2. «Մենեջմենթ» Յու.Մ.Սովարյանի խմբ., Եր. 2002թ.:
3. Վ. Եղիզարյան «Կառավարչական որոշումների ընդունման տեղության հիմունքներ»
4. Эддоус М. Методы принятия решения М.1997
5. Ю.И. Башкатова УПРАВЛЕНЧЕСКИЕ РЕШЕНИЯ М.2008
6. Литвак Б. Г. Разработка управленческого решения: Учебник. — 3-е изд., испр. — М.: Дело, 2002. — 392 с.
7. ФАТХУТДИНОВ Р.А. Разработка управленческого решения: Учебник для вузов. 2-е изд., доп. - М.: ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез" 1998. - 272 с.
8. Пооли Берд, Тайм менджмент, М.2003
9. Смирнов Э.А., Разработка управленческих решений: Учебник для вузов. – М: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 271 с.
10. ФАТХУТДИНОВ Р.А., Разработка управленческого решения: Учебник для вузов. 2-е изд., доп. - М.: ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез" 1998. - 272 с.
11. Վ. Եղիզարյան «Կառավարման և ինքնակառավարման տեխնոլոգիաներ» II Եր. 2005թ.
12. Н. Л. Карданская " Основы принятия управленческих решений". М., 1998.
13. Д .П. Зеркин, В. Г. Игнатов " Основы теории государственного управления". М., 2000.
14. Охотский Е.В.. Государственное управление в современной России : учебно-методический комплекс. - М.: МГИМО(У) МИД России. - 548 с., 2008 - перейти к содержанию учебника
15. Методы принятия управленческих решений : учебное пособие / Л.А. Трофимова, В.В. Трофимов. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 101 с.
16. Казакова Е.И. Разработка и принятие управленческих решений. Учебно-методическое пособие. – СПб.: Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ — Санкт-Петербург, 2011. – 122 с.

Լրացուցիչ գրականություն

1. Шипунов В. Г., Кишкель Е. Н. Основы управленческой деятельности. Гл. 4, М., 2000.
2. Карпов А.В. К26, Психология менеджмента: Учеб. пособие. — М.: Гардарики, 2005. — 584 с: ил.
3. Дафт Р. Менеджмент / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2007.
4. Дульзон А.А., Разработка управленческих решений: учебник / А.А. Дульзон. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2009. – 295 с.
5. Карапов А. В. Психология принятия управленческих решений. М 1998г.